

Ľupčianske zvesti

www.slovenskalupca.sk

18. ročník

OBECNÉ NOVINY OBYVATELOV, RODÁKOV A PRIATEĽOV OBCE SLOVENSKÁ ĽUPČA

číslo 9 | november 2016

AKTUÁLNE V OBCI
Upozornenie

2

DFS DRIENKA
DFS Drienka
ďakuje

5

DFS DRATVÁRIK
Prípravy na oslavu
30-ky pokračujú

7

RÔZNE
Polícia
radí

8

Pozývame vás na slávnostnú akadémiu

Základná škola Sama Cambela pozýva vás – žiakov, rodičov i všetkých Ľupčanov – na slávnostnú akadémiu, ktorá sa uskutoční **16. decembra 2016 v MKS o 15.00** pri príležitosti projek-

tového stretnutia ERASMUS+, ktoré sa uskutoční v našej škole. V rámci neho privítame v dňoch od 12. do 16. decembra učiteľov a žiakov zo Základnej školy v Tře-

mošnici v Českej republike a zo školy z fínskeho Koli. V programe si pripomenieme históriu doterajšej projektovej spolupráce, žiaci svojimi vystúpeniami predstavia

povesti svojho regiónu a naladíme sa na sviatočnú predvianočnú atmosféru. Po skončení akadémie ste srdečne vítaní na už tradičných vianočných trhoch, ktoré naša

škola organizuje v spolupráci s Rodičovskou radou pri ZŠ, Základnou umeleckou školou a Obecným úradom v Slovenskej Ľupči. Budú sa konať **16. decembra na parkovisku pri MKS** v Slovenskej Ľupči. **Začiatok je o 16. 30 a koniec o 18.30.**

Príďte sa nadýchať vianočnej atmosféry, vypočúť vianočné koledy, ochutnať voňavý punč a vianočnú kapustnicu a spoločne rozsvietiť vianočný stromček. Pre potešenie si môžete kúpiť výrobky žiakov našej základnej školy, ktoré pre vás pripravili počas dňa remesiel: voňavé medovníčky, chrumkavé oblátky, ikebany, vianočné ozdoby a dekorácie, výrobky z hlíny.

zš

Blíži sa advent a my sme bližšie k Vianociam

Krok za krokom sa k nám blížia najkrajšie sviatky roka – Vianoce. Advent sa tohto roku začína 27. novembra, prvou adventnou nedeľou. Táto nedeľa predstavuje pre kresťanov začiatok príprav na slávenie narodenia Ježiša.

Slovo advent pochádza z latinského adventus a znamená príchod. Symbolom adventného obdobia, ktoré trvá štyri týždne, je adventný veniec so štyrmi sviečkami – tie sa postupne zapália počas štyroch adventných nediel.

Prvú zo štyroch adventných sviečok na tradičnom adventnom venci treba zapáliť v nedeľu 27. novembra. Postupne do Vianoc sa zapáli jedna sviečka za druhou. Najčastejšie sú sviečky tmavomodré alebo fialové, symbolizujúce liturgické farby adventných nediel.

Adventný veniec je súčasťou našich katolíckych tradícií. Avšak skutočný pôvod nie je presne známy. Sviečky na venci sú spravidla štyri, zapália sa v poradí proti

smeru hodinových ručičiek a majú nasledovnú symboliku:

1. sviečka – Zapáli sa v 1. adventnú – železnú – nedeľu. Sviečka sa volá Nádej.

2. sviečka – Zapáli sa v 2. druhú adventnú – bronzovú – nedeľu. Sviečka sa volá Mier.

3. sviečka – Zapáli sa v 3. adventnú – striebornú – nedeľu. Sviečka sa volá Priateľstvo a mala by vraj byť ružová (aj keď ostatné sú inej farby).

4. sviečka – Zapáli sa v 4. adventnú – zlatú – nedeľu. Sviečka sa volá Láska.

Pokúsme sa nadchádzajúce dni nepokaziť si zhomom a naháňaním po obchodoch, a skúsme zachovať duchovný obsah adventu – radosť, lásku, úsmev, pohladenie, božka a pochopenie.

Zdroj internet /spracovala eg

Martin Rázus:

Adventná

*Keď stíchli polia – zmlkli šire luhy
a miesto tepla mráz už sadá tuhý,
Ty ideš, Kriste, medzi ľud svoj biedny,
s potechou ideš – skromnúcky a stredný.
Pohladiť ideš utrápených čelo,
rozjasniť všade, kde je neveselo,
dať chudým chleba, bezradným zas rady,
vyrovnať hnevny – uchláchoľiť zvady,
siroty zdvihnúť – podopierať vdovy,
nemocných liečiť presväťmi slovy...*

Vyberáme z listu

Už pol roka stretávam pri starej ceste od Slovenskej Lupče do časti Slovenská Lupča - Príboj stádo kôz, ktoré sa nachádzajú v neoplotenom priestranstve. Tieto kozy prechádzajú cez cestu, ohrozujú cestnú premávku, čoho som bol svedkom a aj priamym účastníkom kolízie. Mám informácie o tom, že majiteľ týchto kôz je už po smrti a tieto zvieratá po ňom zdedil jeho príbuzný.

Nakoľko vo Všeobecne záväznom nariadení obce Slovenská Lupča o chove domácich a úžitkových zvierat č. 2/2002 v druhej časti v podmienkach pre chov a držanie zvierat v § č. 4 územné podmienky v odseku č. 7 je zakázané akékoľvek umiestnenie chovu zvierat na verejné priestranstvo, v § 6 v právach a povinnostiach chovateľov a držiteľov zvierat sa chovateľovi zakazuje opustiť zviera s úmyslom zbaviť sa ho, taktiež spôsobovať zvieratú bolesť, utrpenie poranenie s následkom úhynu hoci aj s neobľúbivosťou.

Obecný úrad môže pri porušení ustanovení postihovať osoby podľa zákona č. 372/1990 o priestupkoch a podľa tohto nariadenia uložiť fyzickej osobe pokutu do výšky 500,-€ a z dôvodu opakovaného porušovania povinností vyplývajúcich z tohto nariadenia, môže obec v súčinnosti s Okresnou veterinárnou správou obmedziť chov zvierat, zakázať ho, vykonať likvidáciu chovu zvierat v určenom čase a termíne na náklady chovateľa resp. majiteľa, držiteľa.

Kontrolu dodržiavania tohto nariadenia sú oprávnení vykonávať starosta obce, poverení zamestnanci OcÚ, poslanci OcÚ a kontrolór obce.

Mám za to, že ste povinní situáciu bezodkladne riešiť a predísť zbytočným nepríjemnostiam.

Verím, že môj podnet prijmete s porozumením.

S pozdravom Trančík

Odpovedáme:

Danú situáciu Obecný úrad v spolupráci s Okresnou veterinárnou správou vyriešil.

Oheň je dobrý sluha, ale zlý pán

Mnohí z nás si ani neuvedomujú pravdivosť týchto slov. Štatistiky požiarov na území Slovenska sú alarmujúce. Ohňom zničené domy, majetky a vyhasnuté ľudské životy, ktoré sa nedajú finančne vyčísliť. Následné utrpenia ľudí, ktorí prí-

du kvôli požiaru o strechu nad hlavou, o majetok, o svojho blízkeho človeka. Keď sa už dostaneme do situácie, že je potrebné utekať pred ohňom, mali by sme dodržať určité pravidlá, ktoré nám a našim blízkym môžu zachrániť život.

Čo s tým?

Takýto je pohľad na prístupové cesty ku garážam na Mierovej ulici v dňoch výdatných dažďov. A nejde len o pohľad, ale hlavne o prístup majiteľov garáží k svojim autám. Možno sa už tejto problematike venovala pozornosť aj v minulosti. No súčasný stav je, myslíme si, naliehavý, najmä

počas dažďa, takže by bolo treba urobiť nápravu. Napriek snahe niektorých majiteľov garáží odvieť vodu – svojpomocne vyhlbením drážky – sa problém nepodarilo vyriešiť. Preto sa obraciame sa na Obecný úrad so žiadosťou pomôcť situáciu vyriešiť.

MM

Čo robiť pri požiari v byte?

Volajte ihneď hasičov – tiesňová linka 150 alebo 112 !!!

Opustiť priestor a budovu, ohrozenú požiarom a dymom po únikových cestách.

Ak nemôžete opustiť priestor, zatvorte sa v miestnosti čo najďalej od ohniska požiaru.

Nepodliehajte panike a zachovajte pokoj (aj keď je to v takýchto prípadoch veľmi ťažké).

Neotvárajte dvere, ak je kľučka horúca.

Utesnite dvere mokrým uterákom. Zabráňte prieniku dymu do miestnosti.

Volajte alebo mávajte z okna či balkónu, prípadne vyveste plachtu alebo odev do okna, čím upozorníte na seba hasičov.

Pri pohybe po miestnosti sa držte pri zemi, dym stúpa hore.

Dýchajte cez mokrú vreckovku alebo handru.

V žiadnom prípade sa neskrývajte pod posteľou.

Nezúfajte, hasiči vždy prídu k požiaru za pár minút. Pomoc je na ceste !!!

Pokyny Hasičského a záchranného zboru SR, upravila eg

Program Domu Remesiel Slovenská Lupča

November

- 16. – výroba sviečok (Križová), keramika (Jánoš)
- 23. – výroba adventných vencov (Jánošová), keramika (Jánoš)
- 30. – servítková technika (Lampeřová), keramika (Cukor)

December

- 7. – líhané sklo (Jánoš), keramika (Cukor)
- 14. – líhané sklo (Jánoš), keramika (Cukor)
- 21. – posedenie lektorov a priateľov DR

Upozornenie

Zberný dvor je v čase od 18. novembra 2016 do 31. marca 2017 zatvorený.

oŭ

Spomínali sme na zosnulých – 2. časť

Krásne vyzdobenými hrobmi na lupčianskom cintoríne 1. novembra sme si i tento rok pripomenuli Sviatok všetkých svätých a 2. novembra Spomienku na všetkých zosnulých, ľudovo nazývanú Dušičky. Obidva tieto dni charakterizujú spomienky na tých, čo už nie sú medzi nami, návštevy cintorínov, zapalovanie sviečok na hrobch blízkych a ich zdobenie kvetmi.

Niečo z histórie týchto novembrových sviatočných dní:

Sviatok všetkých svätých sa prvýkrát slávil v Ríme 13. mája 609, keď pápež Bonifác IV. prebral od cisára Fokasa pohanský chrám všetkých Bohov, tzv. Panteón, a zasvätil ho Panne Márii a všetkým svätým mučeníkom. Neskôr pápež Gregor III. (731 – 744) zmenil slávenie všetkých svätých z 13. mája na 1. november, keď v Bazilike sv. Petra slávnostne posvätil kaplnku k úcte všetkých svätých. U nás je 1. november od roku 1994 dňom pra-

covného pokoja. Cirkev a veriaci si v tento deň spomínajú a modlia sa za všetkých svätých, ale aj za našich predkov, ktorí neboli vyhlásení za svätých, ale žili statočným a čestným životom a vedeli sa obetovať za iných. Cirkev oddávna spája s týmto sviatkom nádej na vzkriesenie.

Duchovní obvykle pripomínajú, že tento deň má byť dňom radosti a nádeje a nie strachu či smútku. Na Sviatok všetkých svätých sa okrem sv. omši v kostoloch konajú aj omše a pobožnosti za zosnulých na viacerých cintorínoch.

Na Sviatok všetkých svätých nadväzuje deň Pamiatky všetkých

zosnulých, známy aj pod názvom Dušičky, ktorý pripadá na 2. novembra. V roku 998 opäť Odilo v benediktínskom kláštore Cluny zaviedol tradíciu 1. novembra večer vyzváňať a spievať žalmy za mŕtvych a na druhý deň slúžiť veľkú zádušnú omšu. Tento zvyk sa čoskoro rozšíril v celej západnej cirkvi.

Podľa ľudovej tradície v predvečer sviatku Dušičiek vystupujú duše zomrelých na jednu noc z očistca, kde v plameňoch pykajú za svoje hriechy. V ten večer hospodár plnil lampu maslom namiesto oleja, aby si dušičky mohli popáleniny, spôsobené očistcom, natrieť a trochu ochladit.

Taktiež bývalo zvykom v tento večer vhadzovať pre dušičky do ohňa rôzne pokrmy, čo znamenalo čiastočné vykúpenie z hriechov alebo niečo také ako dušičkám na prilpenie.

Na znak nesmrteľnosti duší a Božieho milosrdenstva sa na cintorínoch zapalujú sviečky.

Zdroj: internet, spracovala eg

Výroba šindľa v Slovenskej Ľupči

(pokračovanie z minulého čísla)

Výroba bola založená podnikateľom a staviteľom Ľudovítom Čížom starším. Bolo to na Hornej ulici v priestore medzi domami Zelených a Zacharovie. Voľný plac – pozemok patril rodine Pavla Šišiaka. Pôvodne bol na tomto pozemku uskladnený drevený materiál pre potrebu stolárskych a tesárskych dielní.

Na ploche sa mohlo uskladniť v kliečkach rezivo v množstve, ktoré by zaplnilo 25 vagónov. Po znárodnení (bez odplaty) robotníci a majstri, ktorým bola odobratá živnosť, založili pod vedením Ľudovíta Číža výrobu šindľov. Okrem tejto parcely sa využívala aj bývalá dielňa stolára Ladislava Holécich – oproti cez cestu. Na pozemku Pavla Šišiaka sa robilo hrubé spracovanie guľatiny a výrezu šindľov.

Dovezená guľatina rôznych dĺžok väčšinou s priemerom 30 – 35 cm sa porezala podľa objednávky na jednotlivé kláty s dĺžkou 50 – 60 cm. Režalo sa obojručnou pílou, neskôr sa prešlo na elektrickú pílu. Takto pripravené kláty sa uložili k pílnici. Do klátov sa z oboch

strán vbili oceľové trne – klíny. Kláty sa poukladali na rezací vozík (sane), kde sa jednotlivito vypilovali časti šindľov.

Porezané kláty sa previezli do dielne u Holécich, po hodení na zem sa rozpadli na jednotlivé diely. Stredové časti boli odpad a využili sa na kúrenie v peci.

Po hrubom opracovaní šindľov – osekani nerovnosti a hrč sa položili k hoblovačkám – zrovnávačkám, ktoré jednostranne upravili povrch šindľa. Nasledovala stolová fréza, kde bola posledná úprava, frézovanie páhy – ryhy do šindľa. Na záver výrobného procesu sa hotové šindle ukladali do koníkov, tam sa zviazali po 50 kusov do viazaníc. Takto boli pripravené na odvoz zákazníkom. Mesačná kapacita bola cca 5 vagónov, do jedného sa zmestilo 50 tisíc šindľov.

Kto pracoval na prevádzke

Ľudovít Číž bol vedúci, kontroloval akosť a úpravu šindľa prísekom.

Imrich Houška mal na starosti porez klátov na šindle a striedal sa pri tejto práci so Štefanom Rišavým.

Ján Kráľ pomáhal pri spracovaní dovezenej guľatiny, prevoze do jednotlivých prevádzok a odvoze hotových výrobkov na železničnú stanicu.

Štefan Rišavý bol strojný zámočník, udržiaval stroje v dobrom technickom stave, pomáhal aj pri rezaní klátov a frézovaní rýh.

Ladislav Holécich upravoval na zrovnávačke – hoblovačke jednotlivé šindle do predpísaného tvaru.

Michal Škultéty takisto upravoval na zrovnávačke – hoblovačke jednotlivé šindle do predpísaného

tvaru a zabezpečoval frézovanie rýh.

Viazanie a skladovanie zabezpečovali všetci, keď mali čas vo svojom pracovnom cykle.

Technológia bola bezodpadová, pretože vzniknutý odpad pri výrobe sa využil v zime na vyhrievanie dielne a v lete okolití chovatelia drobných zvierat brali rezivo na podstielku. Rezivo sa využívalo aj na kúrenie v pieckach, tzv. rezovkách/pilináčoch.

Po úprave živnostenských pomerov bola celá prevádzka zaradená (aj všetci pracovníci) do výrobného závodu Miestne prevádzkarne so sídlom v Banskej Bystrici. Postupne po zmenách v podnikaní odsunuli výrobu pre podnik Štátne lesy a prevádzka bola premiestnená do závodu lesov v Červenej Skale.

Na záver pripomeniem, že priestory sa nachádzali na Hornej ulici – dnešnej Lichardovej. Tam, kde sa spracovávala guľatina, bol postavený dom Bohuša Sýkora a v stolárskej dielni bolo vytvorené miesto pre dom Miroslava Holécich.

Na základe spomienok zostavil Ing. Ivan Číž

Už sme piataci...

V piatok 14. októbra sme sa my, čerství piataci, zúčastnili na KABU, ktoré pre nás pripravili deviataci.

Keď sme prišli, volali nás po piatich, aby nám mohli urobiť smiešne, za iných okolností nenošiteľné, účesy. Takto "vyparádeň" sme vošli do telocvične. Bolo vidno, že si deviataci dali záležať a telocvičňu pekne vyzdobili. Volali nás po menách k malému stolíku, kde bol atrament a papier. Do nádobky s atramentom sme si namočili prst, otláčali ho na papier a vedľa otlaku sme sa podpísali. Vďaka týmto „ceremoniám“ sme boli prijatí medzi ostatných žiakov druhého stupňa. Nasledovali súťaže, za ktoré sme boli odmeňovaní sladkými odmenami, napríklad obväzovanie jedného z dvojice to-

aletným papierom. V ďalšej súťaži mali chlapci za úlohu za päť minút čo najkrajšie namaľovať dievča. Dievčatá zasa museli so zaviazanými očami nakrmiť chlapcov jogurtom. Asi v polovici súťaži sme boli pozvaní na malé občerstvenie. Takto posilnení sme ďalej pokračovali v súťažiach. Nakoniec sme si zahrali sochy, kde vyhral ten, kto vydržal najdlhšie vážny a bez pohybu.

Podvečer sme s úsmevom a s novými zážitkami, poniektorí s dobre ukrytými vlasmi pod kapucňou, odišli domov.

Ďakujeme vám, deviataci, za super KABU a ja sa teším, keď niečo podobné pripravíme my, terajší piataci.

Tereza Povalová, 5. B

Žiaci 3.B boli úspešní v súťaži „Čítame spolu“

Súťaž, zameranú na rozvoj čitateľskej gramotnosti „Čítame spolu“, vyhlásilo vydavateľstvo

Romanka Klimentová, Veronika Červenáková, Emmka Kováčová a Vladko Barta.

Získali sme krásne diplomy a záložky, ale aj knihu Rôzničky, s venovaním od pani spisovateľky

Danuši Dragulovej - Faktorovej. Veľmi sme sa potešili!

Jana Krížová

DAXE s redakciou časopisov Maxík a Zvonček. My sme sa do nej zapojili vlastnou literárnou tvorbou, pričom z našej triedy boli v súťaži úspešní títo žiaci:

Monika Šmolďasová, Miška Čunderlíková, Evička Jakušová, Veronika Hlaváčová, Emka Kováčiková,

DFS DRIENKA ĎAKUJE

Je čas bilancovať činnosť súboru, naše úspechy = úspechy našich detí, ale aj úspešnosť pri podávaní projektov, či schopnosť financovať chod súboru. V tomto roku boli deti zaradené do troch samostatných tanečných skupín podľa veku. Pracovali sme s dvomi speváckymi skupinami (staršou a mladšou) a v súbore pôsobí viacero sólistov, či už spevákov alebo muzikantov (v hre na píšťalku, heligonku...). Naša detská ľudová hudba sa rozrástla o nových členov. DFS Drienka navštevuje a je zároveň členom tanečného oddelenia ZUŠ viac ako sto detí z obce Slovenská Lupča a jej okolia.

V **choreografickej, hudobnej a speváckej tvorbe** sme dosiaľ vytvorili viac ako 12 tanečných čísel, viac ako 12 hudobných čísel a 8 speváckych. Tento rok vytvoril Miško Majer dve úžasné choreografie „Tanečný blok Berco z Čierneho Balogu“ a „Na chlebič“. Veronika Horváthová nám vytvorila tanec „Rejdovské kolesá“ a „Hry s bábikami“. Pre najmenších sme s Maťou Fodorovou vymysleli „Hry na lúke“. Za všetkými speváckymi číslami je snaha a šikovnosť Maťky Fodorovej a za hudobnými úpravami, ale aj výberom sóla a doprovodom či nácvikom sólistov stojí Ivka Baczová. Ďakujeme aj Ľubovi Tatarkovi – nášmu Čalamachovi za pomoc pri výučbe hry na píšťalku.

Naše výkony sa odrážajú aj na kvalite činnosti.

Tento rok sme získali v speváckych a muzikantských súťažiach štyri tretie miesta a jedno druhé miesto. Tanečná súťaž sa tohto roku nekonala, Stredoslovenské osvetové stredisko ju usporadúva každý druhý rok. Získali sme pozvania na významné festivaly nielen na Slovensku, ale aj vo svete. Našu kultúru, i obec, sme reprezentovali na pódiumoch festivalov v Čiernom Balogu, Helpe, Očovej, Banskej Bystrici a v Plaveckom Štvrtku. Úspešne sme sa prezentovali aj v zahraničí na Medzinárodnom folklórnom festivale v Ohride v Macedónsku. V roku 2016 sme zatiaľ tancovali a rozdávali radosť na viac ako 30. vystúpeniach.

Od založenia súboru (vedieme si podrobnú štatistiku) sme vystupovali na presne 76 vystúpeniach doma aj v zahraničí.

Progres, rozvoj a úspech sú v našom kolektíve jednoznačné.

To by však nešlo bez finančných prostriedkov. Nebudeme nariekať, že ich nemáme, aj keď ich nikdy nie je dosť. Máme medzi sebou veľmi veľa prajných ľudí, ktorí nám pomáhajú ako môžu a niektoré financie si vieme zaobstaráť prostredníctvom projektov aj my. Samozrejme, nie je to jednoduché a stojí nás to čas aj peniaze. Ale výsledok stojí zato, pretože to robíme pre naše deti.

Ďakujeme obci Slovenská Lupča, pánu starostovi Miroslavovi Macákovi a pánom poslancom za

tohtoročný príspevok, viazaný na krojovú vybavenosť súboru. Počet našich členov sa každým rokom zvyšuje, nároky na krojový odev a obuv sú tak pre nás stále aktuálne. Stále potrebujeme dorábať nové kroje pre nových členov, ale aj pre nové tance. Príspevok od obce sme veľmi potrebovali a bez neho by sme nemohli ďalej plnohodnotne pracovať.

ĎAKUJEME:

Ivovi Petríkovi a ZUŠ-ke za podporu a hľadanie spôsobov ako veci vyriešiť a nie hľadať dôvody, ako to nejde. Za pomoc pri realizácii zájazdu, vystúpení, za zástitu a podporu pri realizácii projektov.

Všetkým našim sponzorom. Je ich naozaj veľa a sme im všetkým vďační. Bez ich pomoci, či už finančnej alebo ľudskej by sme sa nedostali tam, kde sme teraz. Preto vďaka Jarka a Michal Filipkovi (firma Thermit), firma Fermas, Kováčikovci, Lipovci, Brodekovi, Kováčovci, Klimentovci, Sedláčkovci, Solárikovci.

- Jane Fukasovej, Michalovi Tomášikovi, Ivete Smilekovej, Vladimírovi Bartovi, Zuzane Cervenákovéj.

- Obci Moštenica a pánu starostovi Jánovi Luptákovi,

- Obci Podkonice a pánu starostovi Michalovi Vrábovi,

- cirkvi Medzibrod a pánu farárovi Martinovi Uhríkovi,

- prepravným spoločnostiam Zuto bus a Herda bus.

Ďakujeme aj dvom organizáciám, od ktorých sme tento rok získali dotáciu.

Banskobystrický samosprávny kraj nás podporil sumou 1450 €, boli viazané na nákup krojových súčiastok. Vďaka tejto finančnej podpore majú naši chlapci nové horehronské a východniarske choľošne.

Druhú dotáciu v sume 1500 € sme získali od Nadácie Slovenskej sporiteľne a vďaka tejto finančnej podpore sme mohli zakúpiť 18 párov nových dievčenských číziem. V oboch projektoch niesla finančnú spoluúčasť ZUŠ Slovenská Lupča. Ďakujeme veľmi pekne za podporu!

Sme veľmi vďační zato, čo sa nám podarilo aj vďaka vám všetkým dosiahnuť. Vážime si každú pomoc, ktorú nám ponúknete a to nás utvrdzuje v tom, že čo robíme – robíme dobre. Najviac sa tešíme z toho, že sme spoločne dokázali náš súbor stabilizovať v súčasnom folklórnom prostredí. Vytvorili sme si výborné meno, čoho dôkazom je, že nás poznajú a pozývajú už aj za hranice nielen okresu, kraja, ale aj Slovenska. A to všetko preto, lebo sme jeden výborný kolektív, ktorý si vzájomne pomáha, spolu tvorí, rozpráva sa, akceptuje a máme sa medzi sebou radi.

Jana Krížová

NADÁCIA
SLOVENSKEJ SPORITELNE

S FINANČNOU PODPOROU
BANSKOBYSTRICKÉHO
SAMOSPRAVNEHO KRAJA

thermit

Sme mladí, ale raz budeme aj starší...

Aj takto môžeme hovoriť o našom Dratváriku. Veď 30 rokov existencie, ktoré sa chystáme spolu prežiť a osláviť v najbližšom období, je vek, keď si myslíme, že sme ešte mladí. Ale už teraz myslíme na stav, ktorý sa časom zmení. Aj my raz budeme starí, ak nám bude dopriate dožiť sa staroby.

Aby sme sa na to pripravili, snažíme sa tým skôr narodeným spríjemniť niekoľko chvíľ v ich živote. Robíme tak každý rok a tento rok sme to urobili tiež tak. Pre nás je pocta, že môžeme spríjemniť tieto

Deti spôsobujú radosť všade, kde sa objavia. Je to životodarná sila, ktorá posúva ľudstvo dopredu. Vždy to tak bolo a je to aj v našej dobe. Starým rodičom vypadne z oka slza, ak uvidia svoje alebo iné vnúča, ako prináša vinš, pesničku alebo tanečné krôčiky či kroky, čo závisí od veku a schopnosti. Iné je vystúpenie na javisku v dome kultúry, kostole, amfiteátri na festivale a iné v domove dôchodcov. Všade sa deti snažia pekne vystupovať, spievať, tančovať a hrať. Ostatní sú len diváci.

O vystúpení DFS Dratvárik v Banskej Bystrici bolo písané aj na portáli www.bystricoviny.sk a tu je uvedený článok.

19. október 2016 – Seniori z Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb SENIUM na Jilemnického ulici mali v utorok milú návštevu. Prišli ich potešiť tancom, hudbou a spevom členovia Detského folklórneho súboru Dratvárik zo Slovenskej Lupče pod vedením Juraja Dávída.

Išlo o akciu v rámci projektu Kultúra bez hraníc (VÚC) a Klauni roz-

rov v domovoch sociálnych služieb, ktorí nemajú reálnu možnosť sami ísť za kultúrou, pretože pre vysoký vek alebo chorobu sú často imobilní. Program sa uskutočňuje priamo v domovoch dôchodcov.

Rada Európy zdôrazňuje význam a napĺňanie kultúrnych práv pri upevňovaní procesu sociálnej súdržnosti a slobody jednotlivca osobnostne sa rozvíjať počas celého života. Táto snaha vychádza nielen z úcty k starším občanom, ale aj z našej povinnosti obohatiť a spríjemniť jednotvárný život našim

chvíle dôchodcom práve my, mladší o niekoľko generácií. Dnes už deti nemajú toľko možností, aby spolu so staršími prežili niekoľko chvíľ. Mladí žijú svoj život osobitne bez svojich rodičov, deti so svojimi rodičmi a týmto spôsobom žijú aj vnúčatá, tiež oddelene od svojich starých rodičov. Niekedy to tak nebývalo a deti od malička privykali na spoložitie vnúčat, rodičov, starých rodičov a v prípade dlhovekosti aj prastarých rodičov. Dnes sa rodina schádza občasne, deti vidia rodinných príslušníkov sporadicky, ak niekto zorganizuje stretnutie rodinných príslušníkov. Tento stav priniesol spôsob života, ktorý teraz zijeme všetci, konzumný spôsob.

Tých našich museli podopierať, keď prichádzali alebo niektorých aj doviezť na vozíku. O to citlivejšie títo diváci vnímajú program, ktorý sledujú vo svojom prostredí, kde ich v čase zrelosti priviedli kroky života. Myslíme si, že naše deti aj v čase dospelosti budú spomínať na vystúpenia v domovoch dôchodcov. Pre nás je už vystúpenie v Banskej Bystrici pre dôchodcov v domove skoro ako doma. Podobne sme potešili aj dôchodcov v Slovenskej Lupči. Obidve vystúpenia patria do programu úcty k starším počas mesiaca október.

*Za vedenie DFS Dratvárik
Juraj Dávíd*

dávajú smiech (Ministerstvo kultúry SR). V domove pre bystrických seniorov sa kultúrne vystúpenie mladých folkloristov uskutočnilo symbolicky v rámci Mesiaca úcty k starším.

„Tento projekt vznikol vo vzájomnej spolupráci Mesta Banská Bystrica, Banskobystrického samosprávneho kraja a Ministerstva kultúry SR. To je príklad, keď i na štátnej úrovni v spolupráci so samosprávnymi zložkami môže vzniknúť jedinečný projekt, ktorý je tu vďaka úsiliu nadšencov už viac ako 15 rokov,“ povedala pre náš portál Lýdia Baranová z Oddelenia kultúry MsÚ Banská Bystrica.

Zámerom projektu je priniesť trochu kultúry a zábavy skupine seniorom

v domovoch sociálnych služieb.

Výsledkom tohto snaženia je zmysluplná zmena v živote obyvateľov domovov dôchodcov, zachovanie kontinuity spoločenského života a v neposlednom rade kvalitný umelecký zážitok. Tak to bolo aj v DD a DSS Senium.

Mladí umelci z DFS Dratvárik priniesli so sebou medzi seniorov okrem svojho tanečného, speváckeho a hudobného umenia aj dobrú náladu a spomienky na ich mladosť. Známe ľudové piesne spoločne spievali s nimi mnohí seniori, ktorí si podupkávali do taktu a na záver nešetřili potleskom. Bol to pre nich veľmi príjemný kultúrny zážitok.

Autor: (tom), Foto: Mirka Chabadová

Prípravy na oslavu 30-ky Dratvárika pokračujú

Možno píšeme veľa, ale vraj nestačí len robiť, treba aj písať, tak nám povedali starší. Preto, aby sme sa pripravili pre našich divákov čo najlepšie, využívame každú chvíľu. Pravidelné skúšky, sústredenia sme rozšírili o prípravu na nahranie CD nosiča. Začalo to už dávno. Myšlienka nahrania CD nosiča nás drží dlhú dobu. Teraz však dozrel čas, inak povedané najvyšší čas to urobiť. Termín výročia sa nezadržateľne blíži. Preto začalo vrieť v muzikantskom a speváckom kotle. Najskôr zoznam toho, čo chceme mať zachované pre budúcnosť – pesničky, spevákov, muzikantov. Zuzka Kučeráková – Michalčová s Milkou Debnárikovou sa pripravovali na túto chvíľu už dlhšie. Prvá zhrávka, druhá zhrávka, sústredenie a nasledovalo nahrávanie. Plán bol nahráť všetko v nedeľu. To sa nám však nepodarilo. Technik Peťo Gazarek a režisér sa čudovali, vychádzajúc zo skúseností, hovorili, že za jeden deň sa to nemusí podať, a mali pravdu. Tak sme nedeľu uzavreli tým, že toho na nahranie ešte ostalo dosť. V pondelok ráno ospravedlniť deti zo školy a pokračovať ďalej! Okolo jednej poobede sme už ale nahrávali posledné takty. Nie je také jednoduché nahráť CD s neprofesionálnym kolektívom.

Aj v tomto prípade sme všetko robili od srdca, len režisér a technik od nás chceli viac. Lebo len čisté tóny možno uložiť na nahrávku a čistota tónov nástrojov a hlasov išla niekedy aj cez slzy. Všetci zúčastnení si uvedomili, že kúpiť CD nosič je omnoho ľahšie, ako ho nahráť. Tá ťažšia časť je za nami a ostatné už dorobia profesionálni grafici, strihači, režisér až do mo-

mentu, keď budeme môcť počas slávnostného programu CD nosič pokrstiť a pustiť do sveta medzi vás, našich divákov a priaznivcov.

Aj v tomto texte chcem poďakovať Zuzke a Milke za prípravu, nahrávanie a dobrý výsledok celej roboty predtým aj počas nahrávania, samozrejme, profesionálom Petrovi Gazarekovi a tým, ktorí nahrávku zrealizovali, ďakujeme za trpezlivosť a dobrý výsledok spoločného snaženia. K celkovému priebehu, samozrejme, prispeli rodičia svojou aktivitou, ktorú popisuje Katka Gondová.

Pre naše deti...

Počas zhrávok a priprav na nahrávanie CD nosiča sme pochopili, že to nebude veľmi jednoduché. Pre

deti veľmi náročné časovo, fyzicky aj psychicky. Preto sme sa dohodli, že im pomôžeme zaplniť hladné brušáka niečím teplým. Spoločnými silami oteckovia pred kultúrnym domom uvarili výborný kotlíkový guláš a kapustnicu. Deťom, ale aj dospelým to padlo počas dlhého a náročného dňa veľmi dobre. Ved ako sa hovorí, s plným bruchom je vždy lepšie ako s prázdny.

Maminky mali zasa ženskú robotu. Aby bolo na výročie všetko nachystané a naše detičky pekne na javisku vyzerali, roztriedili a poukladali všetky kroje v „krojárni“. Teraz majú všetky kroje svoje miesto a čakajú na pekné a šikovné detičky, ktoré si ich už čoskoro oblečú.

Ďakujem všetkým zúčastneným rodičom.

Katarína Gondová

Pozvánka

Touto cestou vás všetkých pozývame na naše slávnostné vystúpenia 8., 9. a 10. decembra 2016 do Miestneho kultúrneho strediska Slovenská Ľupča.

Vstupenky si možno zakúpiť u pani Moniky Ambrózovej počas pravidelných skúšok DFS Dratvárik v MKS v pondelok a v piatok od 16.00 hod do 18.00 hod. alebo sa s ňou dohodnúť telefonicky na jej telefónnom čísle 0908 224 664. Tešíme sa na stretnutie s vami.

Za vedenie DFS Dratvárik
Juraj Dáviď

ĽZ nezodpovedajú za kvalitu dodaných foto

Knižné novinky

BREŽŇÁ Irena:
Vlčice zo Sernovodska.
Zápisky z rusko-čičenskej vojny

Autorka ponúka ucelený pohľad na viac ako dvadsať rokov nerovný zápas Čičenska o svoju nezávislosť. Tento zápas nie je vzdialený – v čase ani geograficky. Stále sa nás týka a dotýka. Kniha vyšla v českom a talianskom preklade. Po slovensky vychádzajú reportážne texty Ireny Brežnej po prvý raz.

LACKOVÁ Ivana:
Muž na úteku, žena dolu hlavou

Autorkin príbeh je popretkávaný osudmi zaujímavých postáv a postaviek a poskytuje priestor úvahám, čo robí, aby sme sa rozhodli správne.

HAWKINS Paula:
Dievča vo vlaku

Hlavná hrdinka každé ráno cestuje tým istým vlakom do Londýna. Vlak zastavuje vždy na rovnakom mieste a ona si prezerá domy so záhradami. Má pocit, že obyvateľov jedného z nich už pozná a ich život sa jej zdá dokonalejší. Po istom čase uvidí oznam v novinách, že dotyčná pani, ktorú pozoruje z vlaku každý deň, je nezvestná. Hlavná hrdinka má šancu stať sa súčasťou života, ktorý pozorovala len z diaľky. Kniha je vhodná pre milovníkov zamotaných krimi príbehov.

Ďakujem, pán učiteľ

Učiteľia, škola, platy, problémy v školstve..., to je téma, ktorá rezonuje v poslednom období v médiách.

Či už človek s požiadavkami učiteľov súhlasí alebo nie, moje poďakovanie patrí jednému z nich.

Tomu, ktorý učí telesnú výchovu na Základnej škole Sama Cambela v Slovenskej Lupči. Opätovne som si vlastne uvedomila, keď človek robí veci správne, má k svojej robote správny prístup, má ju rád a robí ju s nadšením, dokáže ľudí neuveriteľne motivovať.

Toto je aj prípad môjho vnuka, ktorý nebol športový typ, ale núteným spôsobom svojho učiteľa začal športovať a beh (ktorý, ako sa v dnešnej dobe hovorí, že nikdy „nemusel“) sa stáva jeho záľubou. To je stav, keď človek nič nečaká a dostane sa mu vrchovate. **I.K.**

Posedenie pri živej hudbe

Na poslednom Posedení pri živej hudbe a dobrom vínu hudobná skupina DIXIE CHIPS „krstila“ album pod názvom KAŽDÉ RÁNO. Je to ich piaty album pôvodných

skladieb. K ich sviatku im pogratulovali hudobnou „kyticou“ hud. skupina VIRIBUŠ UNITIS a známa dvojica V. MATUŠEK & J. SUSIK.

ad

Polícia radí

Nestaňte sa obeťmi zločejov a podvodníkov

Ak vám telefonuje osoba, ktorá sa vydáva za vášho príbuzného a žiada o finančnú pomoc, čo najskôr si overte, či skutočne telefonoval váš príbuzný.

Nesúhlaste, aby vás cudzie osoby odviezli domov, k bankomatu alebo do banky.

Nerozmieňajte peniaze cudzím ľuďom, ak tvrdia, že majú bankovku vyššej nominálnej hodnoty.

Nikdy nedávajte peniaze človeku, ktorého nepoznate, aj keď tvrdí, že ich súrne potrebuje pre pomoc inému a že ich čoskoro vráti.

ad

Cez telefón nikdy neposkytujte osobné údaje.

Neverte osobám, ktoré tvrdia, že vám prišli vyúčtovať preplatok či nedoplatok, že ste sa stali výhercom a prišli vám vyplatiť výhru. Žiadna spoločnosť nevypláca peňažné výhry v hotovosti prostredníctvom svojich zamestnancov či iných osôb.

Cudzie osoby nikdy nepúšťajte do svojho príbytku a nezostávajú s nimi osamote.

V prípade, že na vás vyvíjajú nátlak alebo máte pocit ohrozenia kontaktujte POLÍCIU na čísle 158 alebo linku tiesňového volania 112.

Zdroj: PZ

Poďakovanie

Už pred 1. novembrom – Sviatkom všetkých svätých, keď sme sa išli pomodliť a pokloniť ku krížu Pána Ježiša a k hrobom našich príbuzných a známych, sme zistili, že dlažba na chodníku vedľa kríža bola opravená. Preliachina, spôsobená pravdepodobne zvetraním koreňov starých vypílených stromov, bola naozaj hlavne pre nás starších dosť nepríjemná. Za jej opravu sa chceme poďakovať.

Ešte keby sa tak pri kosení trávy a jej odpratávaní myslelo aj na to, že starší a zdravotne menej zdatní občania nedokážu hneď hroby svojich blízkych dať do poriadku!

Lupčianski rodáci

Opustili nás

*V mesiaci október
nás opustili:*

Vladimír Šuhajda
Peter Žila
Elena Chromeková
Berta Očenášová
Juraj Klačan

